

## Robert Titan-Felix

### *Magnifikat*

Pomurska založba, Murska Sobota 1994

*Magnifikat* je druga pesniška zbirka avtorja najmlajše pesniške generacije Roberta Titana-Felixa (r. 1972). Leta 1991 je pri Pomurski založbi izšel njegov pesniški prvenec *Carpe diem!* Že v prvi zbirki je prišla jasno do izraza *differentia specifica* Titanove poetike: prežeta s svojevrstnim patosom in odeta v arhetipsko govorico mitov je ta poetika zavezana iskanju in izrekanju svetega, vztrajnemu zasledovanju pozabljene božanskosti v docela profaniziranem svetu. Njegova druga zbirka *Magnifikat* nadaljuje takšno usmerjenost in s tem potrjuje kontinuiteto Titanove pesniške pisave. In vendar ob primerjanju obeh zbirk opazimo tudi pomembne razlike: v *Carpe diem!* se je iskanje svetega (kot namiguje že naslov) v precejšnji meri še pojavljalo v obliki nekakšnega neoromantično-dekadencnega senzualizma in esteticizma, o čemer ni v *Magnifikatu* skorajda več nobene sledi, nadalje, metaforika te zbirke še stopnjuje čutno nazornost Titanovih pesniških podob, in ne nazadnje, *Magnifikat* kaže na bolj premišljeno in doslednejšo arhitektoniko zbirke na vsebinski in formalni ravni.

Že *Carpe diem!* je zaznamoval Titanov pesniški dialog z različnimi religioznimi tradicijami, segajočimi od krščanstva in judaizma do hinduizma. Prav tako je opazna njegova fascinacija z nekaterimi arhaičnimi religioznimi praksami (na primer azteška mitologija), od katerih je prevzel eno svojih osrednjih tem: obredno žrtvovanje. V *Magnifikatu* je viden izrazit premik k judovsko-krščanskemu duhovnemu horizontu (o tem pričajo že naslovi nekaterih ciklov, kot na primer Salomonova visoka pesem, Kadosh itd.), pa vendar se tudi tukaj s temami, kot sta na primer žrtvovanje, čaščenje plodnosti ipd., oglašata arhaična religioznost. To kroženje različnih religioznih tradicij pa v kontekstu Titanove poetike ni nikakršna postmodernistična palimpsestnost, ampak poskus odkriti z njihovo pesniško (pre)interpretacijo lastno pot do svetega (božanskega). V podobni vlogi nastopa tudi njegov dialog z Očeti sodobne poezije (*Pisma Arthurju Rimbaudu, Paulu Verlainu, Stephanu Mallarméju*), ki je pravzaprav *magnifikat* Poeziji kot privilegiranemu mestu ohranjanja sledov svetega v današnjem svetu.

Titanova zbirka v celoti tematizira človekovo razpetost med dve skrajni bivanjski situaciji: med njegovo izgnanstvo v labirintih časa in samote, kot bi dejal Octavio Paz,

ter hrepenenje po celoti onkraj sveta dihotomij, tudi tiste najusodnejše, med življenjem in smrtjo. Tako v prvi izmed štirih *Žalostink* beremo: "Kako so se hlapljive iskre biti / izluščile iz božjega kremenca? / Kako so se device in sledniki / izpraskali iz istega semena?" (str. 25). Sveto se v Titanovi pesniški govorici kaže kot prav ta izgubljena celota, nedosegljiva analitičnemu kartezijanskemu umu, ki z dihotonično optiko subjekt/objekt podvaja svet v neskončnost. Ravno zaradi te ujetosti v svet nasprotij, v okove prostora in časa, se poraja občutek človekove temeljne kozmične zapuščeni in samote, tiste samote, ki jo "sika blodna luna, / ko favni gosljajo o mrtvi ženi / in moje misli žge osama plesa." (*Šaronska narcisa*, str. 37). Novoveški kartezijanski subjekt, ki ves svet popredmeti na način pred-stavljanja, je podoben Narcisu: "... samo odsvit / podobe lastne boš oboževal, skaljen, ubit! (*Narcisovo podeželje II*, str. 42)

Pred bralcem se vrstijo podobe obrednega žrtvovanja (*Svitanjska elegija IV*, str. 20), ki vzpostavljajo ciklično strukturo mitskega sveta, in Ljubezni, presegajoče okove jaza (*Pesem o skončanju*). Ponekod v lirskem subjektu prevladata tesnoba in resignacija: "Umreti najbrž tudi ni kaj prida, / kjerkoli sled samotna spet zaradi ... (*Svitanjska elegija VI*, str. 22). Vendar v Titanovem pesniškem svetu nikjer nimamo opraviti z absolutnim metafizičnim nihilizmom. Gre za hölderlinovsko situacijo tesne bližine nevarnosti in (od)rešitve. *Narcisovo poglavje V* tako sklepada verza: "... odkar prebivam na brežini ribnika bogov, / me več ne obiskujeta nemir, melanholija. (str. 45)

Sveto pa je v Titanovi poeziji zaznamovano z nekim protislovnim obeležjem: v nekaterih pesmih je bliže imanenci in se tako ne veže na Boga oziroma transcendenco (na primer *Pismo Gali Eluard-Dali*), druge pa ga nasprotno postavljajo v območje transcendence (na primer *Šaronska narcisa*, str. 39). Tu je izrazito viden pesnikov dolg judovsko-krščanskemu duhovnemu horizontu. Najbolj prepričljive se mi zdijo tiste Titanove pesmi, kjer je hkrati čutiti prisotnost svetega in odsotnost transcendence. Zdi se, da je *Magnifikat* v prvi vrsti vendarle hvalnica "sveti igri sveta", hvalnica njeni Lepoti.

Tako se Titanova pesniška pisava vsaj deloma uvršča v kontekst tiste postmoderne senzibilitete, ki ima posluš za religiozno dimenzijo življenja, čeprav ne več na način transcendence, temveč imanence in svetega kot svetega.

Dejan Šiftar